

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

Kunnanhallitus 15.09.2025 § 139
173/02.05.01.00.01/2025

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet. Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä hakemuksessa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitettyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu. Mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päättäväisyydessä olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalous että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen takia. Tällaisia tarpeita ovat muun muassa varautuminen lainanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.
3. Kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu mainitun lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 000 000 euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 45 §:n 2 momentin mukaan korotusta on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä.

Hakemukset tulee toimittaa 23.9.2025 klo 16.15 mennessä.

Valmistelija ja lisätiedot: kunnanjohtaja Esko Rautiainen, puhelin 0401053001 tai sähköpostitse esko.rautiainen(at)raakkyla.fi.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hakea 337 800 euroa (200 euroa/ asukas) kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta ja perustelee hakemustaan seuraavasti:

- Keski-Karjalan Vanhustentaloyhdistyksen konkurssi aiheutti kunnalle 158 000 euron takaustappion, minkä lisäksi kunta(-konserni) joutuu järjestämään kunnan alueella olevien konkurssin alaisten talojen hoidon/ alasajon ja asukkaiden asuttamisen.

- Kunta joutuneen alaskirjaamaan saataviaan 250 000 euroa.
- Venäjän aloittaman hyökkäyssodan ja hybridi-vaikuttamisen vuoksi maamme itäraja on suljettu. Rajan sulkeminen on vaikuttanut negatiivisesti sekä matkailuun että yritystoiminnan toimintaedellytyksiin muun muassa raaka-ainevirtojen tyrehtymisen vuoksi. Tähänkään kehitykseen kunta ei ole voinut omin voimin vaikuttaa.
- Kunnan on rakennutettava uusi koulu korvaamaan nykyisen, sisäilmaongelmia sisältävän koulurakennuksen. Oppilasmäärien pienenemisen takia uusi koulu tulee olemaan aiempaa huomattavasti pienempi ja uusien materiaalien ja energiatehokkuuden vuoksi kunta voi saavuttaa säästöä rakennuksen kiinteistöhoitomenoissa.
- Hyvinvointialueiden perustamisen myötä ja tämänhetkisen tiedon mukaan Siun Soten tekemän esityksen mukaan kunta tulee menettämään hyvinvointialueelta saatavia vuokratuloja enimmillään 300 000 euroa.

Kunta on jo tehnyt seuraavat toimenpiteet taloutensa parantamiseksi:

- Valtuusto korotti tämän vuoden alusta kunnan tuloveroprosenttia yhdellä prosenttiyksiköllä ja nyt Rääkkylä on maakunnan kovin verottaja.
- Teknisen johtajan eläköitymisen seurauksena kunta solmi yhteistyösopimuksen Tohmajärven kunnan kanssa ja nyt kunnilla on yhteinen tekninen johtaja. Tämän järjestelyn seurauksena henkilöstömenoihin on saatu 45 000 euron suuruinen vuotuinen säästö.
- Perusopetuksesta on vähennetty yksi henkilö (säästö 45 000 euroa/ vuosi).
- Kunnallisia maksuja on tarkistettu ja tullaan tarkistamaan.

Edessä olevat suunnitelmat talouden tervehdyttämiseksi:

- Kiinteistökannan suunnitelmallinen vähentäminen laadittavan ja valtuustotasolla hyväksyttävän kiinteistöstrategian mukaisesti, jolla tavoitellaan 100 000 euron vuotuista säästöä toimintamenoissa.
- Henkilöjärjestelyt kunnan hallintotehtävissä ja tytäryhtiö Rääkkylän Kiinteistöpalvelu Oy:ssä (34 000 euroa/ vuosi).
- Henkilöjärjestelyt ja automatisaatio kunnan toimitilapalveluissa (19 000 euroa/ vuosi).
- Yhden varhaiskasvatusyksikön (ryhmäperhepäivähoitopaikan) lakkauttaminen (säästö 30 000 euroa/ vuosi).
- Henkilöjärjestelyt kunnan hallintotoimessa/ yhteistyön lisääminen muiden Keski-Karjalan kuntien kanssa (22 000 euroa/ vuosi)
- Henkilöjärjestelyt työllisyyden hoidossa ja tulevassa ESR+ -hankkeessa (30 000 euroa/ vuosi).
- Kunnan vakuutusten kilpailuttaminen 12 200 euroa/ vuosi.

Kunta tulisi käyttämään saamansa avustuksen kiinteistökannan sopeuttamiseen vallitsevan ja tulevaisuuden tarpeiden mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.